

HUSFORSIKRING - BYGNING

HUS 901-01, gyldig fra 1.3.2009

INNHold:

- Hus - bygningskasko
- Ansvar
- Rettshjelp
- Naturskade
- Sopp, råte, insekter
- Skademelding/Plikter ved skade
- Identifikasjon og endring av risiko
- Sikkerhetsforskrifter

Forsikringen gjelder for sikrede som privatperson.

Forsikringen omfatter ikke dekning for privatperson i egenskap av arbeidstaker i tjeneste for arbeidsgiver eller for privatperson som driver næringsvirksomhet eller annen form for yrkesutøvelse.

HUS - BYGNINGSKASKO

1. Hvem forsikringen gjelder til fordel for	Forsikringen gjelder for: <ul style="list-style-type: none"> • den som er nevnt i Forsikringsbeviset • ektefelle/registrert partner etter lov om partnerskap • samboer med felles adresse i Folkeregisteret • innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett i eiendommen Selskapet kan med bindende virkning for medforsikrede endre avtalen eller la den opphøre.
2. Hvor forsikringen gjelder	Forsikringen gjelder på det sted som er nevnt i forsikringsbeviset, forsikringsstedet.
3. Når forsikringen gjelder	Forsikringen trer i kraft på avtalt tidspunkt. Ved kjøp trer den i kraft tidligst når kjøperen overtar den økonomiske risiko. Forsikringen opphører ved eierskifte. Likevel gjelder forsikringen som var i kraft på overtagelsestidspunktet til fordel for ny eier inntil den nye eier har tegnet forsikring, men ikke utover 14 dager etter overtagelse.

4. Hva forsikringen omfatter

a. Bygning(er) som angitt i forsikringsbeviset.

Til bygning medregnes bygningens fundamenter. Bygningens kunstneriske utsmykning medregnes ikke.

b. I tillegg til bygningen omfattes også:

- Separate bygninger på forsikringsstedet mindre enn 10 m².
- Utvendige rør og ledninger, tanker, drenskum som fører væske, gass eller elektrisitet til eller fra bygningen frem til offentlig ledning, brønn eller gasstank.
- Hageanlegg m.m.
Hageanlegg, utvendig vannbasseng og badestamp med tilhørende ledninger, gjerde og flaggstang. Den samlede erstatningen i dette punkt er begrenset til kr 50.000.
- Brannskade på fast trebrygge, med inntil kr 50.000.
- Riving, rydding og bortkjøring
Utgifter til riving, rydding og bortkjøring av verdiløse rester av forsikrede ting.
- Tap av leieinntekt m.m.
Tap av husleieinntekt og tap ved at egen bolig ikke kan brukes som følge av skade
- Påbud fra offentlig myndighet
Merutgifter til skadeutbedring av bygning forsikret i Selskapet når merutgiftene skyldes endrede tekniske krav til bygningen i henhold til lov eller offentlig forskrift, jf. pkt. 8. h. Kravet må gjelde den skadde del av bygningen og være en direkte følge av skaden. Selskapet kan kreve at man søker å utnytte de dispensasjonsmuligheter som ligger i Plan- og bygningsloven.

Forsikringen omfatter nødvendige merutgifter:

- til utbedring av den skadde del av bygningen eller gjenoppføring av bygningen.
- til grunnundersøkelser og fundamentering ved gjenoppføring av bygning.
- som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates gjenoppført på samme byggetomt.

Unntatt:

- utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet. Erstatningen er begrenset til kr 200.000.
- tap av nytteareal som følge av påbud, i forhold til den skadde bygning.

Samlet erstatning under dette punkt er kr 200.000.

- Prisstigning
Påløpne merutgifter på grunn av prisstigning etter skadedagen i den tid det normalt tar å reparere eller gjenoppføre bygningen beregnes etter pkt 8.i.

5. Hvilke skader er omfattet

a. Brann

Skader som erstattes:

- brann, dvs.ild som er kommet løs
- plutselig nedsooting
- eksplosjon

Skader som ikke erstattes:

- svi-og gnistskader som ikke skyldes brann

b. Lynnedslag og elektrisk fenomen

Forsikringen gjelder for skade ved lynnedslag og elektrisk fenomen, samt brudd på elektrisk ledning. Med elektrisk fenomen menes

- kortslutning,
- lysbue,
- overslag og overspenning, også som følge av lyn og tordenvær.

c. Vann og annen væske

Skader som erstattes:

- Utstrømning av vann eller annen væske fra bygnings rørledning med tilknyttet utstyr - og fra akvarium eller vannseng - ved brudd, lekkasje eller oversvømmelse.
- Vann som plutselig trenger inn i bygning fra terreng, gjennom grunnen eller gjennom avløpssystemet når det fører til synlig frittstående vann over laveste gulv. Vann i oppforet gulvkonstruksjon regnes ikke som frittstående.
- Utstrømning av pulver eller væske fra brannslukningsapparat.

Skader som ikke erstattes:

- Skade som skyldes at vann, nedbør eller annen væske trenger inn i bygning på annen måte enn angitt over.
- Skade på gulv og vegger i våtrom (vaske-, bade-, dusjrom) som skyldes at våtrommet ikke er vanntett. Med våtrom menes også bygningskomponenter som utgjør våtrommets bjelkelag, stenderverk og isolasjon.
- Skade ved vanlig bruk, søl eller kondens.
- Skade som skyldes vann fra takrenne, utvendig nedløp samt utett forbindelse mellom tak og taksluk for innvendig nedløp.
- Skade som skyldes at vann eller annen væske trenger inn i bygning fra drencsystemet.
- Skade ved sopp, råte eller bakterier.

d. Brudd på bygnings rørledning for vann eller annen væske

Skader som erstattes:

- Brudd på innvendig rørledning og tilknyttet varmtvannsbeholder/-bereder, fyringskjel og oljetank.
- Brudd på utvendig rørledning med tilknyttet utstyr.

Skader som ikke erstattes:

- skade på dremsledning.
- skade på takrenne, utvendig nedløp, taksluk for innvendig nedløp.
- utgifter til tining av utvendig ledning.
- skade på infiltrasjonsledning, spredeledning, spredegrøft.

e. Bruddskade på bygningsglass og sanitærporselen i bolig

Skader som erstattes:

- Bruddskade på glass i vinduer og dører, annet bygningsglass, sanitærporselen og emaljerte servanter i bolig.
- Skade på platetopper til komfyrer for innbygging.

Skader som ikke erstattes:

- Skade som alene består i riper og avskallinger, uansett årsak.
- Skade som består i at innfatningen for isolerglass er utett uansett årsak/punktering.
- Skade på veksthus.

f. Tyveri og skadeverk

Skader som erstattes:

- Skade ved tyveri av bygningsdeler, gjerde og flaggstang.
- Plutselig skadeverk i eller på bygning, gjerde og flaggstang.

Skader som ikke erstattes:

- Skade forårsaket av husstandsmedlem.

g. Naturskade

Skader som erstattes:

- Naturulykke i henhold til lov om naturskadeforsikring.
- Naturulykke som rammer antenner og markiser alene når
  - antennen er ferdig montert og fastskrudd/boltet fast til bygning eller fundament på bakken
  - markisen er ferdig montert og fastskrudd/boltet fast til bygning.

h. Vind svakere enn storm

Skader som erstattes:

- Skade som direkte skyldes vind svakere enn storm.

Skader som ikke erstattes:

- Vindskade på veksthus, hageanlegg, antenner, skilt, markiser og lignende.
- Skade som skyldes at nedbør trenger inn i bygning dersom det ikke også samtidig oppstår fysisk skade påbygningen som skyldes vinden.

i. Snøtyngde og takras

Skader som erstattes:

- Skade som skyldes snøtyngde og snøpress på bygning
- Skade som skyldes ras på eller fra tak.

Skader som ikke erstattes:

- Skade på takrenne og snøfanger

j. Annen skade på bygning

Skader som erstattes:

- Tilfeldig og plutselig annen skade enn de skader som er nevnt ovenfor. Unntakene og begrensningene som er nevnt ovenfor gjelder også for dette punkt.

Skader som ikke erstattes:

- Skade som består i svinn, svinnsprekker, flekker, riper og avskallinger.
- Skade som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, svak eller feil konstruksjon eller uriktig montering.
- Skade som skyldes kjæledyr, gnagere, insekter, sopp, råte eller bakterier.
- Skade som skyldes kondens.
- Skade som skyldes utett våtrom.

6. Erstatnings-oppgjør	<p>Oppgjørsmåter Erstatningsgrunnlaget fastsettes til hva det vil koste å:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reparere/utbedre skaden, eller • gjenanskaffe tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, ting, eller • gjenoppføre tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende bygning. <p>Selskapet har rett til å bestemme hvilket av disse alternativer, og hvilken reparatør eller leverandør, som skal benyttes, eller velge å betale kontant.</p> <p>Erstatningen kan ikke overstige det beløp Selskapet skulle ha betalt for reparasjon eller gjenanskaffelse. Dersom det ikke kan dokumenteres med faktura at arbeidspenger eller bygningsdeler/materialer er betalt, erstattes arbeidspenger med 75 % i forhold til normalpriser ekskl. merverdiavgift.</p>
7. Forsikringssum	<p>Fullverdi Fullverdiforsikret bygning er forsikret for inntil hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, bygning på skadestedet-gjenoppføringsprisen. Merknader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med.</p> <p>Tilbygg eller annen forandring som innvirker på bygningens gjenoppføringspris, omfattes av forsikringen og skal meldes til Selskapet. Er melding ikke gitt, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom gjenoppføringsprisen slik den ville vært uten, og slik den er med forandringen (underforsikring). Omfatter forsikringen bygninger uten spesifisering i forsikringsbeviset, gjelder tilsvarende bestemmelse for ikke anmeldt ny bygning.</p> <p>Førsterisiko For poster som er oppgitt med sum i vilkårene og for poster i forsikringsbeviset som er betegnet som "førsterisiko", er erstatningen begrenset til de oppgitte summer.</p>

8. Erstatningsberegning

a. Ved reparasjon eller gjenoppføring av bygning

For bygning som blir reparert eller gjenoppført:

- til samme formål,
- på samme sted,
- innen 5 år etter skaden,
- av eier, ektefelle/samboer eller livsarving,

beregnes erstatningen til hva det vil koste å reparere/gjenoppføre tilsvarende - eller i det vesentlige tilsvarende - bygning. Kostnadene beregnes etter prisene på skadedagen.

Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenoppføringsprisen før skaden, fratrukket verdien etter skaden. Ved erstatningsberegning for bygningsdel/-komponent som står foran utskifting, riving eller oppussing, gjøres der fradrag for kostnadene disse arbeidene ville medført.

Utgifter til vedlikehold og forbedringer er unntatt.

Dersom reparasjon/gjenoppføring på forsikringsstedet av sikredes fast, bebodde bolig ikke tillates av offentlig myndighet, kan gjenoppføring foretas på annet sted innenfor samme kommune når vilkårene i pkt. 8.a. ellers er oppfylt.

b. Ved reparasjon eller gjenoppføring av bygning på annet sted og/eller til annet formål

Dersom omsetningsverdien av den nye/reparerte bygningen blir større enn bygningens omsetningsverdi før skaden, gjøres det fradrag for den økning som overstiger 20 % av omsetningsverdien før skaden inntraff. Ved fastsettelse av bygningens omsetningsverdi skal det tas hensyn til mulige endringer i avkastning, beliggenhet og andre forhold. Nødvendige beregninger baseres på en byggepris tilsvarende gjenoppføringsprisen.

c. Bygning som ikke repareres/gjenoppføres eller bygning som står foran riving

Erstatningsgrunnlaget fastsettes etter reglene i punkt 8.a., men med den begrensning at erstatningen ikke kan settes høyere enn til forskjellen i eiendommens omsetningsverdi før og etter skaden. For bygning som står foran riving gjøres i tillegg fradrag for kostnadene ved riving/demontering.

d. Særskilte erstatningsregler for skade på rørledninger med tilknyttet utstyr

Ved skade på del av ting, legges den skadde dels alder til grunn. Ved ulik alder på de skadde deler av rørledningen, legges eldste del til grunn for erstatningen.

Ved bruddskade på utvendige ledninger, tanker og kummer, beregnes erstatningen på grunnlag av de totale reparasjonskostnader, herunder oppgraving og istandsettelsesutgifter, med 5 % fradrag pr. år fra og med 21. år uansett materiale. Maksimalt fradrag er 80 %. Ved bruddskade på bunnledninger, det vil si ledninger som ligger i grunnen under huset, beregnes fradrag på samme måten.

e. Særskilte erstatningsregler for innretning for oppvarming/kjøling av bygning og pumper

Ved bruddskade og skade som skyldes elektrisk fenomen på elektrisk innretning for oppvarming/kjøling av bygning, herunder fyringskjel, varmtvannsbeholder/-bereder, pumper, varmekabler og varmegjenvinningsanlegg beregnes erstatningen på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med 5 % aldersfradrag pr. år fra og med utstyret /innretningen er 6 år. Maksimalt fradrag er 80 %. Ved skade på del av ting, legges den skadde dels alder til grunn.

f. Særskilte erstatningsregler for innebygde husholdningsapparater/-maskiner inkludert elektrisk komfyr, kjøle- og fryseskap/-aggregat.

Ved skade beregnes erstatningen på grunnlag av gjenanskaffelsespris med 10 % alders - fradrag pr. år fra og med det 7. år tingen ble tatt i bruk som ny. Maksimalt fradrag er 80 %.

g. Hageanlegg m.m.

Erstatningen for hage, hageanlegg, gårdsplass og tilførselsvei beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme - eller i det vesentlige samme - stand som før, beregnet etter prisene på skadedagen.

For beplantning i hageanlegget beregnes erstatningen lik gjenanskaffelse av tilsvarende vekst, som alminnelig handelsvare (ung vekst) i gartneri og lignende.

Dersom reparasjon/gjenanskaffelse ikke skjer innen 5 år, settes erstatningen til det laveste beløp av reparasjonskostnad/gjenanskaffelsespris og nedgang i eiendommens omsetningsverdi.

h. Merutgifter ved påbud fra offentlig myndighet

Merutgifter ved utbedring/gjenoppføring settes til forskjellen mellom verdien av den forsikrede bygning og verdien av en bygning med samme størrelse, men utført i samsvar med påbud.

Merutgifter ved grunnundersøkelser og fundamentering beregnes som for en bygning tilsvarende den forsikrede, men utført i samsvar med påbud.

Utbedring/gjenoppføring må være avsluttet innen 5 år etter skaden. Fristen kan forlenges dersom inngrep fra offentlig myndighet sinker eller hindrer byggearbeidet.

i. Prisstigning

Prisstigning regnes fra skadedagen til reparasjon, gjenanskaffelse eller gjenoppføring har skjedd eller normalt kunne ha skjedd. Prisstigning beregnes i henhold til Statistisk Sentralbyrås prisindekser. Erstatningen fastsettes og forfaller til betaling når skaden er utbedret.

j. Tap av husleieinntekt

Avbruddstap ved nedgang i husleieinntekt og tap av egen bolig, regnes fra skadedag til reparasjon/gjenoppføring har skjedd - eller normalt kunne ha skjedd. For utleide rom beregnes avbruddstapet på grunnlag av leieinntekten for umøblerte rom. For rom til eget bruk beregnes avbruddstapet på grunnlag av gjeldende markedspris for umøblerte rom. Det gjøres fradrag for innsparte utgifter og opptjente renter av bygningserstatningen. Erstatningen utbetales etter hvert som inntekten ville ha kommet.

k. Selskapets ansvar overfor panthaver, konkursbo, dødsbo, nye eiere o.l.

Overfor panthavere, konkursbo, dødsbo, leasingselskap, utleiefirma o.l. er Selskapets ansvar begrenset til det laveste av følgende beløp:

- Forskjellen i eiendommens omsetningsverdi før og etter skaden, og
- vedkommendes økonomiske interesse i eiendommen på skadetidspunktet.

For panthaver betyr "eiendommen" i denne sammenheng panteobjektet i sin helhet.

Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.

Overfor dødsbo eller andre nye eiere enn eiers ektefelle, samboer eller livsarving, begrenses Selskapets ansvar som om gjenoppføring eller gjenanskaffelse ikke finner sted.

l. Selskapets overtakelse av panterett

Er Selskapet ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eieren, inntre Selskapet i panthavers rett i den utstrekning Selskapet betaler erstatning til panthaver.

m. Eiendomsrett til skadde ting og ting som kommer til rette.

Dersom sikrede har fått utbetalt erstatning for skade på en gjenstand, er det ikke Selskapets ansvar å overta gjenstanden. Selskapet har likevel rett til å overta den skadede gjenstanden.

Kommer ting til rette etter at erstatning er betalt, har den sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Vil ikke den sikrede det, tilfaller tingen Selskapet.

n. Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller Selskapet krever det. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår punkt 3 legges til grunn.

9. Egenandeler

I erstatningsoppgjøret fratrekkes en egenandel på kr 4.000, med mindre annen egenandel er avtalt eller særskilt bestemt i vilkårene.

Skal erstatningen avkortes/settes ned, gjøres dette før egenandelen er fratrukket. Har sikrede flere forsikrede ting i Selskapet som er berørt ved en og samme hendelse, trekkes bare én egenandel - den høyeste.

Når det gjøres fradrag for verdiforringelse i henhold til punkt 8 og dette fradraget overstiger den avtalte egenandel, trekkes ikke egenandel. Utgjør fradraget mindre enn den avtalte egenandel, trekkes kun egenandel.

Dersom egenandel for rørets alder og egenandel for gjentatte vannskader oppstår i kombinasjon, skal den høyeste egenandel av disse trekkes.

Spesielle egenandeler:

a. Naturulykke

Den egenandel som til enhver tid er fastsatt av departementet i henhold til lov om naturskadeforsikring, for tiden kr 8.000.

b. Sopp, råte og insekter

Den egenandel som til enhver tid er fastsatt av Norsk Hussoppforsikring, for tiden kr 1.500. Se egne vilkår.

c. Rettshjelp

Egenandelen er kr 4.000 med tillegg av 20% av det resterende erstatningsbeløp.

d. Vind/Snø/Ras

Egenandelen er kr 8.000 ved skade som skyldes:

- Vind svakere enn storm
- Snøtyngde, snøpress
- Takras

e. Gjentatte vannskader

Ved flere vannskader på samme bygning, med samme årsak og innenfor et tidsrom på 36 måneder, gjelder følgende:

- På skade nr 2: Avtalt egenandel økes med kr 10.000.
- På skade nr 3: Avtalt egenandel økes med kr 20.000.

f. Bruddskade på innvendig rør

Ved skade på - og skade som skyldes brudd på - innvendige rørledninger med tilknyttet utstyr forhøyes avtalt egenandel på følgende måte:

- Ved skade som skyldes frost økes egenandelen med kr 10.000.
- Ved skade med annen årsak enn frost økes egenandelen med kr 10.000 dersom bygningen har vært rammet av tilsvarende skade i løpet av de siste 36 mnd.

ANSVARSFORSIKRING

1. Hvem forsikringen gjelder for	Forsikringen gjelder for: <ul style="list-style-type: none"> • den som er nevnt i Forsikringsbeviset, • ektefelle/registrert partner etter lov om partnerskap • samboer med felles adresse i Folkeregisteret
2. Hvor forsikringen gjelder	Ansvarsforsikringen gjelder i Norden.
3. Hva forsikringen omfatter	Rettslig erstatningsansvar Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for skade som sikrede kan pådra seg i egenskap av eier av den forsikrede eiendom. Med skade forstås personskade eller tingskade: <ul style="list-style-type: none"> • personskade anses inntruffet når en person skades, påføres sykdom eller dør • tingskade anses inntruffet når løssøre (herunder dyr) eller fast eiendom skades eller går tapt på annen måte, eller når elektronisk lagret informasjon forvaskes eller går tapt på annen måte. Økonomisk tap som følge av en dekningsmessig skade regnes som del av denne, også når den dekningsmessige skaden ikke overstiger egenandelen. Skaden må være konstatert av sikrede eller av skadelidte i løpet av forsikringstiden. Skaden blir å henføre til den forsikring som gjaldt da skaden først ble konstatert. Alle skader som skyldes samme begivenhet regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt da første skade ble konstatert.

4. Hva forsikringen ikke omfatter	<p>Hvis ikke annet er avtalt, omfatter forsikringen ikke ansvar:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. som sikrede har påtatt seg å bære og som går ut over alminnelige rettsregler, det vil si ethvert ansvar som alene bygger på garanti, kontrakt, løfte, tilsagn eller annen avtale inngått før eller etter at skaden er konstatert. b. for skade på ting som sikrede har til leie, lån, bruk eller oppbevaring. c. for ærekrenkelser eller oppreisning, herunder etter Lov av 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning, paragrafene 3-5 og 3-6, eller for bøter o.l. d. overfor medlemmer av sikredes familie. Til familie regnes sikredes: <ul style="list-style-type: none"> • foreldre, • barn, • søsken og deres ektefeller, samt • ektefelle eller samboer med felles adresse i Folkeregisteret. e. overfor virksomhet som drives eller disponeres av sikrede, eller hvor sikrede eller sikredes familie har vesentlig eierinteresse. f. som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy, eller arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. g. for tingskade oppstått ved gravings-, piggings-, sprengnings, peilings- og rivingsarbeid. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse. h. under utøvelse av styreverv, yrkes- eller ervervsvirksomhet, i. som eier av annen fast eiendom enn den som er nevnt i forsikringsbeviset. j. for skade som er voldt ved forsettlig handling eller unnlattelse, og følger av slik skade. k. for forurensning av luft, vann eller grunn, eller skade som følge herav, med mindre årsaken til forurensningen er plutselig og uforutsett. Som forurensning regnes også støv, støy, larm, lukt, lys og bestråling, se eget punkt vedr. sikkerhetsforskrifter og følger av ikke å overholde disse. l. for tingskade ved sopp og råte eller på grunn av langsom inntrenging av fuktighet
5. Forsikringssum	Selskapets samlede erstatningsplikt er begrenset til kr 3.000.000 ved hvert skadetilfelle.
6. Egenandel	Sikredes egenandel er kr 4.000 ved hvert skadetilfelle.

7. Sikredes plikter ved skade	<p>Skade som kan ventes å føre til erstatningskrav, skal meldes til Selskapet uten ugrunnet opphold.</p> <p>Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller mot Selskapet, plikter sikrede:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omgående å gi Selskapet alle opplysninger av betydning for sakens behandling • på egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger som Selskapet finner nødvendig • å møte ved forhandlinger eller rettergang. <p>Hvis sikrede uten Selskapets samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for Selskapet.</p>
8. Selskapets plikter ved skade/ Behandling av erstatningskrav	<p>a. Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger egenandelen, plikter Selskapet å:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utrede om erstatningsansvar foreligger • forhandle med kravstilleren • om nødvendig prosedere saken for domstolene. <p>b. Selskapet betaler sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet selv om forsikringssummen derved overskrides.</p> <p>Hvis erstatningskravet og/eller grunnlaget for dette dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken. Er Selskapet villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, erstattes ikke omkostninger som senere påløper utover det som er fastsatt under rettshjelpforsikring.</p> <p>c. Selskapet betaler den del av erstatningen som overstiger egenandelen. Selskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.</p>

RETTSHJELPFORSIKRING

1. Hvem forsikringen gjelder	Forsikringen gjelder for: <ul style="list-style-type: none"> • den som er nevnt i Forsikringsbeviset, • ektefelle/registrert partner etter lov om partnerskap • samboer med felles adresse i Folkeregisteret
2. Hvor forsikringen gjelder	Rettshjelpsforsikringen gjelder i Norden.
3. Hva er forsikret	Når sikrede er part i tvist i egenskap av eier av den forsikrede eiendom, dekkes rimelige og nødvendige utgifter til: <ul style="list-style-type: none"> • advokat • retten • sakkyndige som er oppnevnt av retten eller på forhånd godkjent av Selskapet • vitner ved hovedforhandlinger og bevisopptak
4. Domstoler	Tvisten må høre inn under de alminnelige domstoler.
5. Virkefelt i tid	<p>Tvisten må ha oppstått mens forsikringen var i kraft. Med tvist forstås at et krav er fremsatt og bestridt, helt eller delvis - muntlig eller skriftlig. Vedvarende taushet hos motpart vil kunne ansees som tvist.</p> <p>Tvist oppstått før forsikringen trådte i kraft Rettshjelpputgiftene dekkes ikke dersom sikrede ved forsikringens ikrafttreden var kjent med det som senere ble tvistegrunnlag, og forstod eller måtte forstå at tvisten kunne oppstå.</p> <p>Tvist etter at forsikringen er falt bort Opphører forsikringen fordi behovet faller bort, dekkes likevel tvist når sikrede er part i egenskap av selger eller tidligere eier/leietaker.</p>
6. Saksomkostninger ved forlik	<p>Tilkjente saksomkostninger går til fradrag. Likevel dekkes slike saksomkostninger når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.</p> <p>Inngås forlik ved at sikredes krav i det vesentlige er tatt til følge, eller ved forlik etter at sikrede ved dom har blitt tilkjent saksomkostninger, må sikrede på forhånd ha godkjennelse fra Selskapet dersom det skal avtales i forliket at hver av partene skal bære sine egne omkostninger. Uten slik godkjennelse fra Selskapet går tilkjente saksomkostninger i dommen eller i forliket til fratrekk i erstatningen.</p>

7. Egenandel	<p>Egenandelen er kr 4.000 med tillegg av 20 % av det overskytende. Det trekkes bare en egenandel for hver tvist, selv om det er flere parter på samme side. Det samme også om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saksanlegg.</p>
8. Forsikringssum	<p>Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 80.000 selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelpforsikring i forskjellige selskap, eller om den/de sikrede har rettshjelpdekning under flere forsikringer i ett eller flere selskap.</p> <p>En tvist er ikke å anse som flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saksanlegg.</p> <p>Selskapets ansvar er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av Selskapet på forhånd.</p>
9. Forsikringen dekker ikke utgifter ved	<ul style="list-style-type: none"> a. Utgifter ved tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv. b. utgifter ved tvist som gjelder annen fast eiendom enn den forsikrede eiendom. c. utgifter ved tvist som har sammenheng med eller sitt utspring i separasjon, skilsmisse, arv, krav om omstøtelse av gave, bodeling, oppløsning av det økonomiske fellesskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfellesskap, samt skiftesaker. d. utgifter ved tvist som alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist i husleieforhold som knytter seg til den forsikrede faste eiendom. e. utgifter ved tvist som gjelder inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs- eller akkordforhandling dersom sikrede er konkurs- eller akkordskyldner. f. utgifter ved tvist som gjelder eller som har sitt utspring i, straffesak, ærekrenkelsessak eller sak om erstatningsplikt etter Skadeerstatningsloven par. 3-3 (visse personlige krenkelser m.m.), Straffeloven par. 229 (legemsbeskadigelse), Skadeerstatningsloven par. 3-5 (oppreisning) og par. 3-6 (ærekrenkelse og krenking av privatlivets fred). g. utgifter ved tvist som gjelder ekspropriasjonssak eller skjønnsak hvor sikrede søker å erverve rettighet over annen eiendom. h. utgifter ved tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandlingen unntatt fra dekning. i. utgifter ved tvist om advokatsalær eller utgifter til sakkyndige. j. utgifter pådratt før tvist er oppstått.

10. Sikredes informasjonsplikt	<p>Vil sikrede søke erstatning under rettshjelpdekningen, må Selskapet underrettes snarest mulig og senest ett år etter at advokat er engasjert. Underretningen skal skje skriftlig.</p> <p>Meldefristen ved tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak regnes fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandlingen er fullt ut utnyttet.</p> <p>Ved tvister som alene hører inn under en særdomstol regnes meldefristen fra det tidspunkt hvor saken bringes inn for de alminnelige domstoler.</p>
11. Sikredes øvrige plikter	<p>Sikrede velger selv en advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget.</p> <p>Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp mest mulig, og bærer selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn.</p>
12. Andre bestemmelser	<p>Etter saksanlegg er Selskapets ansvar begrenset til de utgifter som etter rettens skjønn var nødvendig for å få saken gjennomført.</p> <p>Er det flere parter på samme side med likeartede interesser, kan Selskapet kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand.</p> <p>Selskapet kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen.</p> <p>Ved krav om oppgjør har Selskapet den samme rett som sikrede til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Før endelig oppgjør foretas, kan Selskapet kreve dokumentasjon for at egenandel er betalt. Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges Den Norske Advokatforening.</p>

NATURSKADE

1. Hva forsikringen omfatter	<p>Selskapet dekker skade på brannforsikrede ting i Norge, som direkte skyldes naturulykke så som skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf § 1 i Lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989 nr 70.</p> <p>Når den forsikrede ting er et våningshus eller bolighus, omfatter forsikringen også naturskader på hage, hageanlegg - herunder utvendig vannbasseng, gjerde og flaggstang - og gårds plass i tilknytning til bygningen, oppad begrenset til 5 dekar. Tilsvarende omfattes den del av tilførselsvei som ligger innenfor avgrensning og areal som angitt ovenfor.</p> <p>For andre bygninger enn våningshus og bolighus omfatter forsikringen i tillegg til bygning kun utvendig vannbasseng, gjerde og flaggstang.</p>
2. Hva forsikringen ikke omfatter	<p>Forsikringen dekker ikke skade</p> <ul style="list-style-type: none"> • på skog eller avling på rot, • som alene rammer antenner, skilt, markiser og lignende. • som umiddelbart skyldes frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde eller isgang. • som skyldes dyr, insekter, bakterier, sopp, råte og lignende. • på byggverk eller ting i dette når byggverket er oppført etter at det for vedkommende område er nedlagt bygge- og deleforbud - i medhold av naturskadelovens § 22 - og skaden er av slik art som vedtaket gjelder. <p>Heller ikke dekkes utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre.</p>

<p>3. Andre spesielle bestemmelser om naturskade</p>	<p>Blir det etter naturskade på byggverk tinglyst erklæring etter naturskadelovens § 22 om at eiendommen er særlig utsatt for naturskade og utgiftene til utbedringen er 60% eller mer av forsikringsverdien for det skadde byggverk, svarer Selskapet for den økning i skade som nekting av reparasjon/gjenoppføring medfører.</p> <p>Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon i forhold til de påkjenninger tingen kan ventes å bli utsatt for, dårlig vedlikehold eller tilsyn, eller når den skadelidte kan lastes for ikke å ha forebygget skaden eller hindret dens omfang. <p>Ved avgjørelsen skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, vedkommendes mulighet for utbedring av mangelen og forholdene ellers.</p> <p>Avkortning skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last.</p> <ul style="list-style-type: none"> • forsikringsselskapenes samlede ansvar ved en enkelt naturkatastrofe er begrenset til det beløp som er fastsatt av Kongen. Overskrides denne grense, må sikrede bære en forholdsmessig del av skaden. <p>Ankenemnda for Statens naturskadefond Er det tvil om</p> <ul style="list-style-type: none"> • det foreligger naturskade, • det er inntruffet en eller flere naturkatastrofer, eller • betingelsene for nedsettelse eller nektelse av erstatning på grunn av svak konstruksjon, dårlig vedlikehold m v (se ovenfor) er tilstede, kan sikrede eller Selskapet forelegge spørsmålet for ankenemnda for Statens naturskadefond etter reglene i naturskadeloven § 18. <p>Ankenemndas vedtak kan ikke påklages.</p>
<p>4. Egenandel</p>	<p>Ved naturskade gjelder den egenandel som til enhver tid er fastsatt av departementet i henhold til lov om naturskadeforsikring. For tiden er denne kr 8.000.</p>

SOPP, RÅTE, INSEKTER

Denne forsikringen er levert av vår samarbeidspartner Norsk Hussopp Forsikring.

Fullstendige vilkår finner du på www.hussoppen.no/produkter.

SKADEMELDING / PLIKTER VED SKADE

1. Plikt til å melde skade	<p>Skademelding til Selskapet Når skade er inntruffet, skal sikrede omgående gi Selskapet melding om skaden. Samtidig skal sikrede gi de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige og som Selskapet trenger for å beregne sitt ansvar og utbetale erstatningen. Selskapet kan kreve at skademelding skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer).</p> <p>Se for øvrig bestemmelsen om meldefrist og foreldelse i Generelle vilkår, punkt 4.</p> <p>Besiktigelse Sikrede skal medvirke til at skaden kan besiktiges på selskapets anmodning. De skadde gjenstander skal holdes tilgjengelige for besiktigelse. Selskapet oppnevner takstmann. Selskapet har ikke plikt til å betale erstatning før nødvendige undersøkelser er avsluttet.</p> <p>Selskapet forbeholder seg retten til å kunne undersøke den skadde gjenstand eller deler av den skadde gjenstand, herunder midlertidig fjerne disse fra skadestedet, i den utstrekning dette er nødvendig for å klarlegge årsaksforhold og selskapets erstatningsansvar.</p> <p>Melding til politiet Brann, tyveri og hærværk skal umiddelbart meldes til politiet. Andre skader skal meldes til politiet hvis Selskapet forlanger det.</p>
-----------------------------------	--

IDENTIFIKASJON / ENDRING AV RISIKO

1. Identifikasjon	<p>Andre personers handlinger og unnlater (identifikasjonsregler). Dersom sikredes rett til erstatning bortfaller helt eller delvis som følge av sikredes handlinger eller unnlater, får dette samme virkning også ved tilsvarende handlinger eller unnlater gjort av sikredes ektefelle som bor sammen med sikrede, eller fra personer som sikrede lever sammen med i et fast etablert forhold (jf. FAL par. 4-11).</p>
2. Endring av risiko	<p>Sikkerhetstiltak som fremgår av Min Side, skal være gjennomført og holdt ved like. Dersom det har skjedd en endring som betinger høyere premie, kan erstatningen bli forholdsmessig nedsatt (jf FAL par. 4-7).</p>

SIKKERHETSFORSKRIFTER

1. Følger av ikke å overholde sikkerhetsforskrifter	<p>Sikkerhetsforskrifter er aktsomhetsregler som er fastsatt for å forebygge og begrense skade.</p> <p>Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid blir overholdt. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller påse at de blir overholdt, kan utbetalingen under forsikringen helt eller delvis falle bort, jf. FAL par 4-8. Det samme gjelder for ektefelle som sikrede bor sammen med eller person som sikrede lever sammen med i et fast etablert forhold (samboer), jf FAL §4-11.</p>
2. Varslings- og sløkningsutstyr	<p>Boligen skal ha</p> <ul style="list-style-type: none"> • minst en røykvarsler plassert slik at den høres tydelig på soverom når dører er lukket. • husbrannslange eller 6 kg's pulverapparat som kan benyttes i alle rom
3. Sikring mot vannskader	<ul style="list-style-type: none"> • Sikrede skal sørge for at bygningen er tilstrekkelig oppvarmet eller sørge for nedtapping av røranlegg for å unngå frostskafer. Ved nedtapping må sikrede først kontrollere at stoppekran er tett • Sikrede skal sørge for å ha vaskemaskin/oppvaskmaskin i rom med sluk eller ha innebygget stoppeventil.
4. Tyveri- og innbruddssikring	<p>Gjelder dører, vinduer og åpninger inn til bygningen eller de deler av bygningen, inkludert boder, som husstanden disponerer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dører skal være låst, og nøkkel oppbevares utilgjengelig for uvedkommende. Vinduer og andre åpninger skal være lukket og forsvarlig sikret med haspe eller lignende. Vindu i luftestilling regnes ikke som forsvarlig sikret. • I andre bygninger enn bolighus skal i tillegg penger, smykker, kamera, pels og andre verdigjenstander oppbevares under lås eller være tilsvarende sikret.
5. Snømåking	<p>Sikrede skal sørge for snømåking av tak, balkong og terrasse for å unngå skade på bygning.</p>
6. Vedlikehold	<p>Sikrede skal sørge for vedlikehold av og tilsyn med bygning, slik at den kan tåle de påkjenninger de er beregnet for. Normalt og tilstrekkelig vedlikehold, ettersyn og tilsyn skal utføres slik at bygningen tåler jevnlig bruk og påregnelige påkjenninger.</p>
7. Utførelse av bygningsarbeid og reparasjoner	<p>Reparasjoner, nyinstallasjoner og bygningsarbeider skal utføres etter gjeldende forskrifter. I tillegg skal reparasjoner/nyinstallasjoner av elektrisk anlegg og VVS, samt bygningsarbeider som berører bærende konstruksjoner, utføres av godkjent/autorisert håndverker.</p>

<p>8. Tilsyn, oppbevaring og kontroll av tanker/ beholdere med brannfarlig væske og kjemikalier</p>	<p>Sikrede skal sørge for at myndighetenes regler for tilsyn, oppbevaring og kontroll av tanker herunder beholdere med brannfarlig væske og andre kjemikalier følges.</p> <p>For nedgravde tanker gjelder i tillegg: Nedgravde tanker skal kontrolleres jevnlig, og tank inklusive rørledninger tetthetsprøves.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Første kontroll utføres senest 15 år etter at tanken var ny, og deretter senest hvert 5. år • Rekondisjonerte tanker kontrolleres første gang senest 10 år etter rekondisjonen, og deretter senest hvert 5. år. <p>Tanker der veggtykkelsen er redusert med 50% eller mer kan ikke rekondisjoneres. Tilstands- og kvalitetskontrollen inklusive målte veggtykkelser skal dokumenteres skriftlig.</p>
<p>9. Utgifter til rettsbehandling</p>	<p>Utgifter til rettsbehandling</p> <p>Sikrede skal ved eventuell dekning av utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, innhente forhåndsgodkjenning av Selskapet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saksomkostninger ved forlik Sikrede skal ved eventuell inngåelse av avtale om saksomkostninger ved forlik, innhente forhåndsgodkjenning av Selskapet.

GENERELLE VILKÅR GEN 909-01

Forsikringene gjelder for sikrede som privatperson.

Forsikringene omfatter ikke dekning for privatperson i egenskap av arbeidstaker i tjeneste for arbeidsgiver eller for privatperson som driver næringsvirksomhet eller annen form for yrkesutøvelse.

<p>1. Begrensninger ved terrorhandlinger</p>	<p>Definisjon av terrorhandling: Med terrorhandling forstås enhver skadevoldende handling som fremstår å ha hatt til hensikt å forårsake alvorlig person- eller tingskade eller annet betydelig tap for å øve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer eller for å fremkalle frykt i befolkningen.</p> <p>Absolutt unntak: Selskapet dekker ikke under noen omstendighet skadetilfeller som direkte eller indirekte skyldes eller står i sammenheng med spredning av biologiske eller kjemiske substanser eller bruk av raketter, atomvåpen eller radioaktiv stråling.</p> <p>Sumbegrensning: Selskapets samlede ansvar for alle erstatningsmessige skadetilfeller som direkte eller indirekte skyldes eller står i sammenheng med terrorhandling, er begrenset til maksimalt kr 500.000.000 ved en og samme hendelse, og er begrenset til kr 1 milliard pr. kalenderår totalt for alle hendelser. Sumbegrensningene gjelder ansvaret etter alle forsikringsavtaler i selskapene til sammen.</p> <p>Med en og samme hendelse forstås alle skadetilfeller som inntreffer innenfor et tidsrom av 48 timer, regnet fra første skadetilfelle og som direkte eller indirekte skyldes eller står i sammenheng med terrorhandling. Overstiges sumbegrensningen pr. hendelse, må alle erstatningsberettigede tåle en forholdsmessig reduksjon av erstatningsbeløpet.</p>
<p>2. Andre særlige begrensninger i Selskapets erstatningsplikt</p>	<p>Selskapet svarer ikke for tap eller skade, og for økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med:</p> <ol style="list-style-type: none"> atomkjernereaksjoner, ioniserende stråling, kjernebrennstoff eller radioaktivt avfall radioaktiv, giftig, eksplosiv eller annen farlig egenskap ved kjerneladede sprenglegemer krig eller krigslignende handlinger, opprør eller lignende forstyrrelser av den offentlige orden jordskjelv eller vulkanske utbrudd.

3. Skjønn	<p>Er det adgang til å kreve skjønn ifølge forsikringsvilkårene, gjelder følgende bestemmelser om fremgangsmåten:</p> <p>Skjønn avgis av sakkyndige og uhildede personer.</p> <p>Hver av partene velger en skjønnsmann. Hvis noen av partene ønsker det, kan han/hun velge særskilt skjønnsmann for bestemte ting, ved avbruddstap for bestemte spørsmål.</p> <p>Har den ene av partene skriftlig underrettet den andre om sitt valg, plikter denne innen en uke etter at han/hun har mottatt underretningen, gi meddelelse om hvem han/hun velger.</p> <p>For skjønnen velger de to skjønnsmennene en oppmann. Hvis noen av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommunen der forsikringstilfellet er inntruffet.</p> <p>Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne på hans/hennes vegne av tingretten i den rettskretsen der skjønnen foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte.</p> <p>Skjønnsmennene skal innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser for å være nødvendige. De plikter å avgi sitt skjønn på grunnlag av forsikringsvilkårene. De to skjønnsmennene foretar verdsettingen og besvarer spørsmålene ved avbruddstap uten at oppmannen tilkalles. Blir de ikke enige, tilkalles oppmannen, som etter de samme reglene avgir sitt skjønn over de punktene som skjønnsmennene er uenige om.</p> <p>Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatningen skal likevel ikke ligge utenfor de grensene som de to skjønnsmennenes ansettelse vil medføre.</p> <p>Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorar til oppmann og mulige andre omkostninger ved skjønnen bæres av partene med en halvdel hver.</p> <p>Skjønnets verdsetting er bindende for begge parter.</p>
4. Frist for å melde skade	<p>Selskapet er fri for ansvar hvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sikrede ikke har meddelt kravet til Selskapet innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner det. • sikrede ikke har anlagt sak eller krevet nemndbehandling innen seks måneder etter at sikrede fikk skriftlig melding om at Selskapet ikke anser seg ansvarlig og det samtidig er minnet ham eller henne om fristen, dens lengde og følgen av at den oversittes, jf. FAL §. 8-5, 18-5, 20-1. <p>Sikredes krav foreldes etter bestemmelsene i FAL §. 8-6 eller §. 18-6.</p>
5. Renter	<p>Sikrede har krav på renter i overensstemmelse med Forsikringsavtaloven, § 8-4 eller § 18-4.</p>

6. Følgene av svik	Den som gjør seg skyldig i svik mot Selskapet, taper enhver rett etter forsikringsavtalen og etter andre forsikringsavtaler med Selskapet i anledning samme hendelse, og Selskapet kan si opp enhver forsikringsavtale med ham/henne. Jf. Forsikringsavtaleloven, § 4-2, § 4-3, § 8-1 eller § 13-2, § 13-3 og § 18-1.
7. Grov uaktsomhet	Forsikringen omfatter ikke skade som sikrede har fremkalt ved grov uaktsomhet. Det avgjøres under hensyn til skyldgraden og omstendighetene for øvrig om selskapet skal betale noe og i tilfelle hvor mye.
8. Fornyelse av forsikringen	Forsikringen fornyes for ett år av gangen dersom forsikringstakeren ikke nyter sin rett til oppsigelse. For Selskapet er oppsigelsestiden 2 måneder før utløpet av forsikringstiden. Vilkår og premie kan endres og endringen blir gjeldende fra fornyelsesdag.

9. Oppsigelse

Forsikringstakerens rett til oppsigelse

Forsikringstaker kan i forsikringstiden si opp en skadeforsikring dersom:

- forsikringsbehovet faller bort, eller
- det foreligger andre særlige grunner, eller
- for flytting av forsikringen til et annet selskap.

Forsikringstakeren skal varsle Selskapet med en frist på minst en måned.

Ved flytting skal det i varslet opplyses om hvilket selskap forsikringen flyttes til og om tidspunktet for flyttingen, se FAL § 3-6 og § 12-3. Det er en forutsetning at den nye forsikringen skal ha samme eller tilnærmet samme dekningsomfang.

Selskapets rett til oppsigelse

Selskapet kan si opp forsikringen:

- hvis det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen, med 14 dagers varsel, jf. FAL §. 4-3 eller §. 13-3.
- hvis det foreligger svik i forbindelse med opplysninger om risikoen, med øyeblikkelig virkning, jf. FAL §. 4-3 eller §. 13-3.
- hvis det foreligger svik ved skadeoppgjøret, med 1 ukes varsel, jf. FAL §. 8-1 eller §. 18-1.
- etter inntruffet skade hvis:
  - sikrede har voldt skaden forsettlig, eller
  - sikrede har forsømt å overholde en sikkerhetsforskrift, eller
  - skadeforløpet viser stort avvik fra det normale, eller
  - det i løpet av de siste 12 måneder har vært minst 3 skader til sammen under denne og andre avtaler med Selskapet.

Oppsigelsesfristen er 2 måneder, jf. FAL §. 3-7 eller §. 12-4.

- med 2 måneders frist dersom bruken av forsikringsgjenstanden endres på en slik måte at Selskapet ikke ville ha overtatt forsikringen om det nye forholdet hadde foreligget ved forsikringstidens begynnelse. Jf FAL §. 3-7.
- med 2 måneders frist ved gjentatte mislighold av premiebetalingen, jf FAL §. 3-7 eller § 12-4.

10. Avregning når forsikringsavtalen blir avbrutt i forsikringstiden	<p>Forsikringstakeren godskrives overskytende premie. Premien som skal godskrives, skal utgjøre en forholdsmessig andel av premien som den gjenstående forsikringstiden utgjør i antall hele måneder i forhold til den samlede forsikringstiden.</p> <p>Eventuell grunnrisiko/administrasjonsgebyr inngår ikke i refusjonsgrunnlaget.</p> <p>For produktene der risikoen varierer med årstidene godskrives premie i forhold til avløpt risikoeksponering. Det er kun premie knyttet til gjenstående hele måneder av avtalt forsikringstid som refunderes.</p>
11. Forsikringens begynnelse og slutt	<p>Forsikringen gjelder fra den tid avtale er inngått eller fra en senere avtalt dato kl. 00.00 og opphører kl. 24.00 siste dato i avtaleperioden. Det er en forutsetning at premien blir betalt innen den tid som fremgår av betalingsvarselet. Overholdes ikke betalingsfristen for 2. gangs varsel opphører avtalen.</p>
12. Lovlige interesser	<p>Forsikringsavtalen omfatter bare lovlig interesse som kan verdsettes i penger.</p>
13. Vinningsforbud	<p>Forsikringen skal ikke føre til vinning, men bare erstatte det tapet som virkelig er lidt innenfor rammen av forsikringsavtalen. Forsikringssummen er intet bevis for tingens eller interessens verdi.</p>
14. Forsikringsavtale	<p>Norsk lovgivning gjelder for forsikringsavtalen i den utstrekning dette ikke er i strid med lov nr. 111 av 27. november 1992 om lovvalg i forsikring, eller det er gjort annen avtale.</p>
15. Verneting	<p>Twister etter forsikringsavtalen avgjøres ved norsk domstol, med mindre dette er i strid med ufravikelige regler i gjeldende lovgivning, eller det er gjort annen avtale</p>
16. Forsikrings-selskapenes sentrale skaderegister	<p>Skader som meldes til forsikringsselskapene blir registrert i forsikringsselskapenes sentrale register (FOSS). Finansnærings Hovedorganisasjon er behandlingsansvarlig for registeret. Registreringen inneholder fødselsnummer, saksnummer, forsikrings- og skadetype foruten koder for Selskapet og saksbehandler. Når en skade registreres får forsikringsselskapene automatisk en oversikt over alle skader som er meldt til registeret på samme kunde - også skader meldt fra andre selskaper. Selskapene får ikke tilgang til lagret informasjon annet enn ved registrering av en skade. Registeret er ikke tilgjengelig for andre, og registrerte skader slettes etter 10 år. Forsikringstakerne har rett til innsyn i registeret etter personopplysningslovens §. 18 og til å kreve retting av opplysningene etter §. 27.</p>